

Skatteministeriet

journalnummer 2025 – 5882

Nicolai Eigtveds Gade 28

1402 København K

Høringssvar vedrørende lovforslag om afskaffelse af sukker- og chokoladeafgiften samt indførelse af fradrag for motionsundervisning

Hermed fremsendes Diabetesforeningens høringssvar til lovforslaget, der bl.a. omfatter afskaffelse af sukker- og chokoladeafgiften samt indførelse af et ligningsmæssigt fradrag for motion- og musikundervisning.

Pris som central driver for sundhed og sygdom

Danmark står midt i en stille sundhedskatastrofe. Overvægt og type 2-diabetes er i markant stigning, og mere end halvdelen af den voksne befolkning lever i dag med overvægt. Samtidig lever mindst 1,1 millioner danskere med kroniske sygdomme, herunder mindst 335.000 med type 2-diabetes¹, der i mange tilfælde kan forebygges gennem en sund vægt samt sunde mad- og bevægelsesvaner.

Pris spiller en veldokumenteret og afgørende rolle for fødevalg. Økonomiske incitamenter påvirker forbrugernes adfærd, og prisregulering er et effektivt redskab i forebyggelsen af livsstilssygdomme². Tiltag, der gør sunde fødevarer billigere, bidrager samtidig til at reducere social ulighed i sundhed, da prisændringer har størst betydning for lavindkomstgrupper, hvor sygdomsbyrden er størst³.

Afskaffelse af sukker- og chokoladeafgiften

Diabetesforeningen ser med bekymring på, at sukker- og chokoladeafgiften afskaffes. Udviklingen i danskernes kostvaner går allerede i den forkerte retning. Andelen af danskere med et usundt kostmønster er steget gennem de seneste år⁴, og i dag stammer omkring en femtedel af danskernes samlede energiindtag fra tomme kalorier fra slik, chokolade, sodavand, kage, øl og vin⁵. Det svarer til, at danskerne indtager omkring fire gange så mange tomme kalorier, som der er plads til i en anbefalet kost.

¹ Diabetestotal.nu (Q2 2025)

² WHO (2023): *Tackling NCDs: Best buys and other recommended interventions for the prevention and control of noncommunicable diseases* og Vidensråd for forebyggelse (2018 & 2021)

³ WHO (2016): *Fiscal policies for diet and the prevention of noncommunicable diseases*

⁴ Statens Institut for Folkesundhed (2023): *Danskernes sundhed*

⁵ DTU Fødevarerinstitutionen (2021): *Råderummet til tomme kalorier*

Danmark indtager samtidig en række kedelige internationale topplaceringer. Vi er verdensmestre i slikindkøb, og vi indtager en andenplads i indkøb af saftvand⁶. Usunde madvaner er næst efter tobak den risikofaktor, der kan tilskrives flest dødsfald og sygdomme i Danmark⁷.

På den baggrund finder vi det problematisk at fjerne et af de få strukturelle virkemidler, der – om end ikke perfekt – bidrager til at påvirke danskernes madvalg i en sundere retning. Ikke mindst fordi det sker i en tid, hvor behovet for strukturel forebyggelse er større end nogensinde.

Samtidig står vi i en situation, hvor de stigende fødevarerpriser er skævt fordelt og i sig selv har gjort de sunde madvalg sværere. Fødevarerpriserne er steget med næsten 30 pct siden 2021. Tallet dækker over, at prisudviklingen har været forskellig på tværs af varegrupper. Tal fra Danmarks Statistik viser, at flere forarbejdede og langtidsholdbare fødevarer har haft lavere – og i nogle tilfælde negativ – prisudvikling det seneste år, mens friske fødevarer som frugt og grønt samlet set er steget i pris⁸.

I økonomisk pressede husholdninger øger den udvikling risikoen for, at friske fødevarer fravælges til fordel for billigere, mere energitætte alternativer – med negative konsekvenser for både folkesundhed og ulighed i sundhed.

På den baggrund savner Diabetesforeningen en samlet og tydelig vurdering af de sundhedsmæssige konsekvenser af at afskaffe sukker- og chokoladeafgiften

Behov for styrkede positive prisincitamenter

Afskaffelsen af sukker- og chokoladeafgiften gør det endnu vigtigere, at man parallelt gennemfører andre tiltag, som kan gøre de sunde valg lettere og mere økonomisk attraktive for danskerne.

Hvis regeringen ønsker at lette danskernes økonomi uden at gå på kompromis med folkesundheden, bør der investeres i positive prisincitamenter, som fremmer de sunde valg. I den sammenhæng er 0-moms på frisk frugt og grønt et oplagt, gennemførligt og veldokumenteret tiltag.

Beregninger baseret på danske forbrugs- og sygdomsdata viser, at op mod 3.200 dødsfald årligt i Danmark kan undgås ved at fjerne momsen på frugt og grønt⁹. Samtidig peger konkrete afprøvninger i

⁶ DTU Fødevarerinstitutionen (2021): Danskerne er verdensmestre i slikindkøb

⁷ Sundhedsstyrelsen og Fødevarerstyrelsen (2018): Forebyggelsespakke – Mad & Måltider

⁸ Danmarks Statistisk (2025): Forbrugerindeks

⁹ Estimatet er udledt af Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi på baggrund af Springmann, Marco et al, 2025: *A reform of value-added taxes on foods can have health, environmental and economic benefits in Europe*).

detailhandlen på, at prisnedsættelser svarende til momsfrigørelse kan øge salget af frugt og grønt med 25-40%¹⁰, med størst effekt i kommuner uden for de største byer.

En målrettet momsfrigørelse af frisk frugt og grønt vil dermed både kunne bidrage til bedre folkesundhed, reducere social ulighed i sundhed og understøtte danskernes hverdagsøkonomi.

Fradrag for motion og musikundervisning

Diabetesforeningen ser positivt på forslaget om at indføre et ligningsmæssigt fradrag for motion og musikundervisning for voksne over 30 år. Forslaget ligger i forlængelse af tidligere høringssvar fra Diabetesforeningen, hvor vi har peget på risikoen for, at moms på fysisk aktivitet fører til prisstigninger, der hæmmer deltagelsen - særligt blandt lavindkomstfamilier - og dermed risikerer at trække folkesundheden i den forkerte retning.

Det er positivt, at regeringen anerkender behovet for at afbøde disse konsekvenser af momspålæggelsen. Samtidig vil Diabetesforeningen pege på, at ligningsmæssige fradragsordninger ofte har størst effekt for de mest ressourcestærke grupper. Fradrag forudsætter både likviditet ved købstidspunktet og overskud til dokumentation og efterfølgende administration, hvilket kan udgøre en reel barriere for økonomisk og socialt udsatte grupper¹¹.

Diabetesforeningen vil derfor opfordre til, at fradraget suppleres med andre tiltag, som kan fremme fysisk aktivitet i hverdagen for flere danskere, herunder for grupper med høj risiko for fysisk inaktivitet og type 2-diabetes.

Afsluttende bemærkninger

Samlet set opfordrer Diabetesforeningen til, at lovforslaget følges op af en bredere forebyggelsesstrategi, hvor bl.a. økonomiske incitamenter anvendes aktivt og balanceret som ét ud af flere strukturelle virkemidler til at gøre de sunde valg nemmere og styrke folkesundheden.

Diabetesforeningen bidrager gerne med sundhedsfaglig viden og erfaringer i det videre arbejde.

Med venlig hilsen

Eva Tingkær

¹⁰ <https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse/14083343/lidl-danmark-differentieret-moms-vil-forbedre-danskernes-sundhed?publisherId=13559974&lang=da> og <https://www.dr.dk/nyheder/indland/folk-paa-landet-er-mere-til-fals-groentsagsrabat>

¹¹ Herd, Hoynes, Michener, Moynihan (2023): "Introduction: Administrative Burden as a Mechanism of Inequality in Policy Implementation" The Russell Sage Foundation Journal of the Social Sciences

16. januar 2026

journalnummer 2025 – 5882

diabetes
foreningen

Vicedirektør
Diabetesforeningen
